

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/65/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320203636
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5320203636.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: W. N., nar. X.X.XXXX a G. N., nar. XX.X.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov: matka - Ing. G. N., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXXX, T., právne zastúpená JUDr. Michaelou Poláčkovou, LL.M., advokátkou so sídlom A. XX a otec - Mgr. O. N., nar. X.X.XXXX, trvale bytom M. G. XXXX/XX, T., právne zastúpený JUDr. Michalom Roštárom, advokátom so sídlom A. N. XX, H., o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 9P/38/2020-143 zo dňa 13. mája 2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e vo výroku (I.) o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a vo výroku (II.) zastupovaní maloletých detí a spravovaní ich majetku oboma rodičmi.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í vo výrokoch (III. až V.) o výživnom tak, že:

- otec je povinný prispievať na výživu maloletého W. N., nar. X.X.XXXX sumou vo výške 150 eur mesačne a na výživu maloletej G. N., nar. XX.X.XXXX sumou vo výške 100 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí;
- vo zvyšnej časti návrh matky na určenie výživného zamietá;
- zameškané výživné na maloletého W. N., nar. X.X. XXXX za obdobie od 2.12.2020 do 13.5.2021 v sume 559,82 eur sa otcovi Mgr. O. N., nar. X.X.XXXX p o v o ľ u j e splácať v splátkach vo výške 20 eur, splatných spolu s bežným výživným, pričom prvá splátka je splatná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky riadne a včas nastáva splatnosť celého zostatku dlhu na výživnom;
- zameškané výživné na maloletú G. N., nar. XX.X.XXXX za obdobie od 2.12.2020 do 13.5.2021 v sume 295,59 eur sa otcovi Mgr. O. N., nar. X.X.XXXX p o v o ľ u j e splácať v splátkach vo výške 20 eur, splatných spolu s bežným výživným, pričom prvá splátka je splatná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky riadne a včas nastáva splatnosť celého zostatku dlhu na výživnom.

III. Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í vo výroku (VI.) o úprave stretávania s maloletými deťmi tak, že:

- otec Mgr. O. N., nar. X.X.XXXX je oprávnený stretávať sa s maloletým W. N., nar. X.X.XXXX a s maloletou G. N., nar. XX.X.XXXX každý párny víkend v kalendárnom roku v sobotu v čase od 13.00 hod. do 15.00 hod.;
- rodičia sú povinní v prípade, ak sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr do 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po vzniku tejto skutočnosti.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) s poukazom na aplikáciu § 24 ods. 1, 4, § 25 ods. 2, § 28 ods. 1 -3, § 36 ods. 1, § 38 ods. 1, 2 až 4, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1 a § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení (ďalej v texte aj ako ZoR) zveril maloleté deti do starostlivosti matky a vymedzil právo/povinnosť oboch rodičov deti zastupovať a spravovať ich majetok.

2. Vychádzal z preukázanej skutočnosti, že rodičia maloletých detí spolu nežijú a otec so zverením detí do starostlivosti matky súhlasil. Takúto úpravu odporučil i kolízny opatrovník, pričom v konaní neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by zvereniu maloletých detí do starostlivosti matky bránili. Ponechaním maloletých detí v starostlivosti matky bude zároveň zabezpečená kontinuita výchovného prostredia nevyhnutná pre zdravý vývoj oboch maloletých detí.

3. Spornou medzi rodičmi bola otázka správy majetku maloletých detí a ich zastupovanie. Matka navrhla, aby zastupovaním maloletých detí a správou ich majetku bola poverená ona, otec žiadal, aby zastupovanie maloletých detí a správa ich majetku prináležala obom rodičom. Súd prvej inštancie zdôraznil, že rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom od narodenia dieťaťa do jeho plnoletosti, a to bez ohľadu na to, či rodičia spolu žijú alebo nežijú. Iba jeden z rodičov vykonáva rodičovské práva a povinnosti vtedy, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, tiež vtedy, ak druhý rodič bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený. Takéto zásahy do rodičovských práv a povinností, t. j. pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností, ich obmedzenie alebo úplné pozbavenie rodičovských práv a povinností možno vykonať iba za podmienok uvedených v § 38 Zákona o rodine. Okolnosť, či maloleté deti vlastnia majetok, ktorou skutočnosťou sa matka bránila voči tomu, aby i otec bol oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, je preto bez akejkoľvek relevancie. Keďže u otca neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali zasiahnuť do jeho výkonu rodičovských práv a povinností (rovnako ako u matky), okresný súd vyslovil, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok.

4. Pokiaľ ide o výživné, súd prvej inštancie skutkovo ustálil, že maloletý W. navštevuje prvý ročník Gymnázia J. M. Hurbana v Čadci. V súvislosti s plnením svojich študijných povinností maloletý vynakladá náklady na študijné potreby a pomôcky (pracovné zošity, knihy, ceruzy, perá a pod.), ktoré matka vyčíslila sumou 15 eur mesačne. Otec tieto náklady na štúdium maloletého syna rozporoval a namietal, že nie sú vôbec vydokladované. S uvedenou obranou otca sa okresný súd nestotožnil, nakoľko i keď náklady na školské pomôcky a potreby nie sú presne vydokladované, nie je možné prijať záver, že takéto náklady nevznikajú. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou, že rodičia maloletým deťom pomôcky do školy, rôzne učebnice, zošity, písacie potreby zakupujú. Vyčíslenú čiastku preto nepovažoval za neprimeranú. V súvislosti s predmetným štúdiom súd považoval za dôvodný aj náklad na internet, a to nielen v čase dištančnej formy, ale aj prezenčnej formy vzdelávania sa, keď nevyhnutnou súčasťou vypracovávanía zadání/projektov je práve práca s internetom.

5. Otec ďalej rozporoval matkou vyčíslené náklady na obedy a na stravu syna v domácom prostredí, keď tieto náklady považoval za primerané vo výške 120 eur mesačne. Podľa súdu prvej inštancie je nesporné, že v čase dištančného vzdelávania náklady na obedy v školskej jedálni nevznikajú, avšak sa pretavia do nákladov na stravu v domácom prostredí. Maloletému vznikajú nielen náklady na obedy, ale aj náklady na raňajky, desiatu, olovrant, večeru. Maloletý je pritom vo vývoji, vo veku dospievania, kedy je požiadavka dieťaťa na stravu a jej kvalitu najvyššia. Samotný otec si na svoju stravu vyčíslil náklady vo výške 220 eur (t. j. o 45 eur viac ako predstavujú spolu náklady na obedy v škole u maloletého syna v sume 25 eur a ďalšie náklady na jeho stravu vyčíslené v sume 150 eur). Maloletý je aj športovo aktívny, posilňuje, užíva vitamíny, ovocie, tvarohy. Súd preto náklady vyčíslené matkou na stravu maloletého syna s prihliadnutím k jeho veku, športovým aktivitám a z hľadiska ich porovnania s nákladmi, ktoré otec vyčíslil na svoju stravu, považoval za primerané a zodpovedajúce veku maloletého syna.

6. Maloletý W. v rámci voľnočasových aktivít rád bicykuje. V tejto súvislosti z výpovede matky vyplynulo, že vynaložila prostriedky na kúpu topánok na bicykel, prilby, duše na bicykel. Maloletému vznikajú i náklady na bežné oblečenie a obuv, matka tieto vyčíslila priemernou sumou 50 eur mesačne. Otec aj

tieto náklady spochybnil a za primerané náklady na oblečenie syna považoval sumu 30 eur mesačne. Súd prvej inštancie s prihliadnutím k tomu, že maloletý je 182 cm vysoký, veľkosť topánky má číslo 43, je mu potrebné už zakupovať oblečenie v pánskom oddelení a tiež to, že je stále vo vývoji, rastie, mení svoju postavu, akceptoval náklady na oblečenie u maloletého vo výške 50 eur mesačne pričom opätovne pre porovnanie poukázal na výšku otcom vyčíslených nákladov na jeho oblečenie a obuv - 50 eur mesačne.

7. Obdobne otec (u syna) namietal i náklady na ochorenie vitiligo. Vykonaným dokazovaním bolo podľa okresného súdu nesporne preukázané, že maloletý trpí týmto ochorením. Uvedené vyplýva z lekárskej správy Kysuckej nemocnice s poliklinikou Čadca, dermatovenerologická ambulancia zo dňa 23.5.2018, podľa ktorej maloletému bolo diagnostikované vitiligo a bola mu odporúčaná liečba dermatickou masťou a fotoprojekciou. Na základe takejto diagnostiky okresný súd považoval za odôvodnené a plne súladné so záujmami maloletého dieťaťa, pokiaľ matka hľadala a využila všetky dostupné lekárske možnosti, ako maloletému synovi pomôcť a uvedené ochorenie minimálne stabilizovať. Takýto postoj a konanie matky hodnotil ako veľmi prospešné pre maloletého syna aj z pohľadu jeho psychickej pohody nevyhnutnej v období dospievania. Maloletý je v citlivom veku, kedy potrebuje cítiť pomoc a podporu svojich rodičov, ich ochotu tento zdravotný problém u neho riešiť. Náklady, ktoré matka vynakladá, na ošetrovanie ochorenia vitiligo u maloletého syna, predstavujú za jedno ošetrovanie sumu 19 eur. Podľa matkou predloženej emailovej komunikácie pravidelnosť ošetrovania sa odporúča v rozsahu dvakrát až trikrát do týždňa. Zároveň s liečbou tohto ochorenia vznikajú i náklady na cestovné, ktoré i pri cestovaní prostriedkami hromadnej dopravy predstavujú u matky podľa cestovného poriadku minimálne sumu 9 eur na jednu cestu. Pri liečbe iba dvakrát do mesiaca by tieto náklady predstavovali sumu 74 eur (38 eur ošetrovanie + cestovné v sume 36 eur), hoci sa vyžaduje toto ošetrovanie minimálne dvakrát do týždňa (vtedy by tieto náklady predstavovali minimálne sumu 296 eur - 8 návštev v mesiaci x 19 eur + 9 eur cestovné matky x 2 x 8). V nadväznosti na predmetné ochorenie vyhodnotil súd za primerané aj matkou vyčíslené náklady na hygienické potreby v sume 30 eur (len náklady na vitix gél predstavujú sumu 27,92 eur). Odôvodneným výdavkom je i výdavok na zakúpenie dermalight lampy, ktorej hodnota podľa predloženej objednávky predstavovala sumu 298,39 eur, čo pri prepočte na jeden mesiac s prihliadnutím k vyjadreniu matky, že lampu je potrebné každé dva roky meniť, predstavuje sumu 12,43 eur.

8. Na maloletého syna je podľa súdu prvej inštancie potrebné započítať i pomernú časť nákladov na bývanie, ktoré matka vyčísliła v sume 32 eur mesačne a s tým spojené náklady na poplatky za komunálny odpad v sume 2 eur mesačne, nakoľko prostredníctvom týchto nákladov maloletý syn uspokojuje svoju potrebu bývať. Matka tiež vyčísliła náklady na vreckové u maloletého syna v sume 10 eur mesačne. Uvedenú sumu vreckového súd považoval za primeranú. Zároveň vynakladanie tejto sumy matkou má i výchovný vplyv na maloletého, nakoľko prostredníctvom tejto sumy sa učí nakladať s finančnými prostriedkami.

9. Súd prvej inštancie zhrnul, že výdavky primerané veku, zdravotnému stavu, študijným povinnostiam i voľnočasovým aktivitám predstavujú sumu minimálne 400 eur mesačne, pričom v týchto nákladoch nie sú zahrnuté ani náklady na voľnočasové aktivity, ktoré maloletý syn ku svojmu zdravému vývoju potrebuje, ani náklady na hovorné na telefón, na ktoré náklady súd neprihliadal ani u otca maloletých detí. Na náklady matkou vyčíslené na dovolenku maloletého syna v sume 50 eur mesačne súd z hľadiska určenia výšky vyživovacej povinnosti otca neprihliadal, nakoľko tieto náklady nepovažoval za nevyhnutné/štandardné.

10. Čo sa týka maloletej G., okresný súd skutkovo ustálil, že táto navštevuje piaty ročník Základnej školy M. R. S. v T.. V súvislosti s plnením povinnej školskej dochádzky u nej vznikajú náklady na zakúpenie základných školských potrieb v hodnote 8 až 10 eur, resp. ďalších (faktúra o zakúpení školského batohu v sume 71,90 eur) školských pomôcok. Okresný súd preto matkou vyčíslené priemerné náklady vynakladané na školské pomôcky a potreby v sume 10 eur mesačne považoval za primerané. Hoci sa maloleté deti určitú časť školského roka vyučovali dištančne, nezabavovalo to povinnosti ich rodičov, aby im potreby i k takémuto dištančnému vzdelávaniu zabezpečili. Maloletá v rámci mimoškolských činností navštevuje hudobný krúžok, krúžok mažoretiek. Matka predložila doklad o úhrade nákladov Základnej umeleckej škole v sume 45 eur na pol roka, čo pri prepočte na jeden mesiac školského roka predstavuje sumu 9 eur. Tiež v rámci svojej výpovede matka uviedla, že maloletej kúpila klavír, spevník, stojan na spevník, paličku na krúžok mažoretiek, tenisky, oblečenie. Ak idú vystupovať, na kostým sa platí suma 50 eur. Bez kostýmu na mažoretky sa potom tieto náklady na krúžkovú činnosť maloletého dieťaťa pohybujú minimálne v sume 30 eur mesačne. Maloletá je zdravá, nemá zvýšené náklady so svojim zdravotným stavom. Náklady na stravu maloletého dieťaťa matka vyčísliła vo výške 120 eur mesačne. Otec výšku nákladov na stravu maloletého dieťaťa rozporoval a za primeranú považoval sumu 100 eur mesačne.

11. Okresný súd s prihliadnutím na vek maloletej, jej zdravotný stav, keď neboli zistené žiadne zdravotné problémy vyžadujúce si špeciálne požiadavky na stravovanie, ustálil za primeranú sumu na výživu maloletej čiastku 100 eur mesačne. Pokiaľ ide o náklady na oblečenie a obuv maloletej dcéry, ktoré matka vyčíslila v sume 50 eur mesačne, za adekvátnu považoval sumu 30 eur mesačne. So zreteľom k veku maloletej považoval za základné, nevyhnutné náklady na oblečenie maloletej vo výške 30 eur mesačne. Náklady na hygienické potreby maloletej vyčíslené sumou 15 eur mesačne otec nerozporoval, preto súd predmetú položku akceptoval. Súčasne na maloletú započítal i pomernú časť nákladov na bývanie vo výške 32 eur a nákladov na poplatky za komunálny odpad v sume 2 eur, nakoľko i maloletá prostredníctvom týchto nákladov uspokojuje svoju potrebu bývať. Obdobne uznal i náklady na vreckové vo výške 5 eur mesačne. So zreteľom k veku maloletého dieťaťa mal súd za to, že vznikajú i náklady na hračky a knihy, ktorými maloletá rozvíja svoje schopnosti a zručnosti a to v sume 10 eur mesačne.

12. Vo svojom súhrne tak minimálne nevyhnutné náklady na maloletú predstavujú podľa súdu prvej inštancie sumu 234 eur. Na náklady spojené s dovolenkou maloletej vo výške 50 eur mesačne súd rovnako ako u maloletého W. neprihliadal.

13. U matky maloletých detí mal súd prvej inštancie preukázané, že dosahuje pravidelný príjem zo zamestnania, ktorého priemerná výška v období od mája 2020 do decembra 2020 bola 1 650,17 eur mesačne. Matka žije v spoločnej domácnosti s maloletými deťmi.

14. Otec maloletých detí je poberateľom výsluhového dôchodku počnúc od júla 2020 vo výške 507,80 eur mesačne. Zároveň je zamestnaný ako inštruktor v autoškole s dojednanou mzdou vo výške 580 eur v hrubom. V období október 2020 až december 2020 dosiahol priemerný čistý mesačný príjem vo výške 448,67 eur. Spolu s výsluhovým dôchodkom predstavuje priemerný mesačný príjem otca sumu 956,47 eur. Žije sám, zhoršenie zdravotného stavu, náklady so svojim zdravotným stavom otec netvrdil, ani nepreukázal. Ako primerané nevyhnutné náklady na uspokojovanie základných životných potrieb otca vyhodnotil výdavky na bývanie v sume 111,15 eur mesačne, na dopravu do/zo zamestnania vo výške 100 eur mesačne, na oblečenie v sume 30 eur mesačne, na hygienické potreby a drogériu v sume 30 eur mesačne. Ostatné otcom vyčíslené náklady na mobilný telefón v sume 38,73 eur mesačne, náklady na opravu/údržbu auta v sume 30 eur mesačne, na zákonné poistenie auta v sume 10,40 eur mesačne, na voľnočasové aktivity v sume 30 eur mesačne nepovažoval za nevyhnutné, nakoľko výživné na maloleté deti má prednosť pred takýmito - nie nevyhnutnými - výdavkami otca.

15. K obrane otca, že matka má vyšší príjem (a životný štandard) než on, okresný súd uviedol, že samotná okolnosť, že rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, má vyšší príjem, automaticky neznamená, že to povinného rodiča zbavuje jeho zodpovednosti a znižuje rozsah jeho vyživovacej povinnosti. Vyšší príjem môže byť (a spravidla aj býva) výsledkom lepšieho vzdelania, zvýšenej snahy pracovať alebo pracovať na sebe samom (viac pracovných aktivít, nadčasov, služobný postup na základe predchádzajúcich dobrých výsledkov, neustále vzdelávanie a pod.). Bolo by preto nespravodlivé a demotivujúce, ak by snaha a zvýšené úsilie jedného rodiča bolo dôvodom pre zníženie vyživovacej povinnosti druhého rodiča. Uvedený názor platí aj naopak, t. j. ak rodič, ktorému je dieťa zverené, má nižší životný štandard, neznamená to, že by životný štandard detí nemohol byť zlepšený práve z výživného povinného rodiča, ktorému to pomery dovoľujú. V danej veci otec rovnako ako matka dosiahol vysokoškolské vzdelanie. Je len na ňom, aby týmto vysokoškolským vzdelaním získané vedomosti využil a zabezpečil si zamestnanie, z ktorého bude môcť zlepšiť životnú úroveň tak svoju, ako aj maloletých detí. Nemôže ísť na ťarchu matky okolnosť, že matka vysokoškolským vzdelaním nadobudnuté vedomosti využila, získala vhodné zamestnanie, z ktorého dosahuje i vyšší príjem, navyše keď matka tým, že sa o maloleté deti i osobne stará, plní svoju vyživovaciu povinnosť aj naturálnou formou. Rovnako za nedôvodnú okresný súd vyhodnotil i obranu otca, v rámci ktorej poukazoval na majetkové a príjmové pomery starých rodičov maloletých detí z matkinej strany. Je totiž bez akejkoľvek relevancie, aké sú osobné a majetkové pomery starých rodičov z matkinej strany. Nie je možné, aby vyživovaciu povinnosť otca nahrádzali rodičia z matkinej strany. Pokiaľ otec poukazoval na aplikačnú prax, v zmysle ktorej výživné má predstavovať 20% až 30% príjmu povinného rodiča na všetky maloleté deti, súd prvej inštancie pripomenul ustanovenie § 75 Zákona o rodine, v zmysle ktorého je súd povinný prihliadať aj na schopnosti a možnosti povinného rodiča, t. j. potencialitu jeho príjmu, inak by automatické stanovovanie výšky výživného v rozsahu 20% - 30% z aktuálneho príjmu mohlo u povinného rodiča viesť k strate záujmu hľadať zamestnanie zodpovedajúce jeho schopnostiam, dosiahnutému vzdelaniu, jeho vedomostiam. Otec má vysokoškolské vzdelanie, pričom nepreukázal nepriaznivý zdravotný stav brániaci mu hľadať si iné, výhodnejšie zamestnanie. Ak otec tvrdil, že na jeho strane existuje prekážka brániaca mu hľadať si zamestnanie mimo okresu Čadca a ku tomuto svojmu tvrdeniu otec predložil preukaz svojej matky ako ťažko zdravotnej postihnutej osoby so sprievodcom, súd

toto tvrdenie otca vyhodnotil ako účelové v snahe dosiahnuť nižšiu výšku výživného. K tomuto záveru dospel v nadväznosti na predchádzajúcu výpoveď otca, že so svojou matkou nežije v jednej domácnosti, keďže matka má opatrovateľku.

15. Porovnaním zistených potrieb maloletých detí s pomermi na strane (ich) rodičov okresný súd dospel k záveru, že týmto kritériám zodpovedá u maloletého W. výživné 210 eur mesačne a u maloletej G. v sume 140 eur mesačne a to počnúc od 2. 12. 2020, ktorým dňom začalo dané súdne konanie.

16. Zameškané výživné za obdobie od 2.12.2020 do 13.5.2021 súd prvej inštancie vyčíslil u maloletého W. čiastkou 882,81 eur a u maloletej G. 506,06 eur ako rozdiel medzi určeným výživným a sumou, ktorú z otcom v uvedenom období uhradeného výživného súd započítal na jednotlivé/obe deti. Takto vyčíslené zameškané výživné otcovi povolil splácať v splátkach vo výške 10 eur mesačne na každé z maloletých detí. Uvedenú sumu splátok zameškaného výživného považoval za zodpovedajúcu schopnostiam a možnostiam otca i z hľadiska jeho súčasných osobných a majetkových pomerov, pri úhrade ktorých nebude ohrozené uspokojovanie základných životných potrieb otca. Zároveň stanovil hrozbu sankcie straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky.

17. V ďalšom postupe okresný súd vymedzil, že základným a prirodzeným právom každého dieťaťa je jeho právo na vzťah s oboma svojimi rodičmi. Vzťah dieťaťa a rodiča je prirodzeným biologickým vzťahom a každé dieťa pre svoj zdravý vývoj potrebuje pocit spolupatričnosti nielen so svojou matkou, ale aj svojim otcom. Každé maloleté dieťa má právo na starostlivosť od oboch svojich rodičov. Toto právo dieťaťa vyplýva jednak z čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj Dohovoru o právach dieťaťa. Rovnako Zákon o rodine preferuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obojmu rodičom. Tento vzťah môže maloleté dieťa s rodičom, ktorému nebolo zverené do osobnej starostlivosti, pestovať práve prostredníctvom vzájomného stretávania sa.

18. V okolnostiach súdnej veci v rozoberanej spojitosti uviedol, že otec navrhoval stretávanie sa s maloletými deťmi najskôr v rozsahu každý párný týždeň od soboty od 10:00 hod. do nedele do 17:00 hod. a následne styk navrhol upraviť v rozsahu 2 - 3 hodín bez prespatia, nakoľko nemá ako maloleté deti kontaktovať, keďže telefóny majú vypnuté.

19. Súd prvej inštancie konštatoval, že vzťahy medzi otcom a maloletými deťmi nie sú ideálne. Otcom tvrdenú príčinu ochladnutia maloletých detí k nemu, a to vstupovanie matky, jej rodinných príslušníkov do vzťahu otca a detí, programovanie detí proti otcovi, v konaní preukázanú nemal. Naopak, z vykonaného dokazovania vyplynul záver, že matka, ani starí rodičia z matkinej strany maloletým deťom v stretávaní sa s otcom nebránia, matka nabáda maloleté deti, aby s otcom komunikovali, poučča ich o tom, že je to ich otec. Za tohto stavu - kedy vzťah otca a maloletých detí nie je najlepší a nebola ani zistená príčina na strane inej osoby, ktorá by negatívne vplývala na vzťah otca a maloletých detí, tento vzťah zhoršovala - bol súd toho názoru, že úprava styku otca s maloletými deťmi s presne vymedzeným rámcom, t. j. ktorý deň, ktorý týždeň a presné časové rozpätie styku, hoci aj len na otcom navrhované dve - tri hodiny, avšak napriek tomu striktné vymedzená, by mohla na vzájomný vzťah otca a maloletých detí pôsobiť kontraproduktívne, t. j. mohla by viesť k ďalšiemu ochladzovaniu vzájomných vzťahov otca a detí. Inými slovami, striktná úprava styku by aj s ohľadom na vek detí mohla viesť u maloletých detí aj k pocitom nútenia na stretnutie, čo by vzájomnému vzťahu otca a detí neprospievalo, ale by tento vzťah mohlo zhoršovať. Za súčasného stavu, v akom sa vzájomné vzťahy otca a maloletých detí nachádzajú, preto považoval za najvhodnejšie riešenie ponechať styk otca s maloletými deťmi na vzájomnú dohodu rodičov tak, aby si otec opätovne začal budovať svoj vzťah s maloletými deťmi.

20. Záverom okresný súd apeloval na citlivý prístup a vzájomnú spoluprácu rodičov v otázkach týkajúcich sa ich maloletých detí. Osobitne pri otcovi akcentoval požiadavku, aby sa pri stretnutí vždy snažil vytvoriť pozitívnu, pokojnú atmosféru, aby táto atmosféra nebola rušená výčitkami, resp. inými otázkami než zameranými na maloleté deti. Súd požiadal otca, aby pri stretnutí s maloletými deťmi celú svoju pozornosť zameral na maloleté deti, ako sa majú, čo ich zaujíma, čomu sa deti venujú, aby aj program stretnutia zvolil a zameral na to, čo zaujíma maloleté deti a čomu sa deti venujú, nie na to, čo zaujíma otca, a tak si opätovne získal dôveru maloletých detí. Rovnako požiadal matku, aby i naďalej výchovne na maloleté deti pôsobila, aby sa s otcom stretávali.

21. O trovách konania súd rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 CMP tak, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko nemal zistené žiadne dôvody, ktoré by pripúšťali výnimky pri rozhodovaní o trovách konania.

22. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec a domáhal sa jeho zrušenia a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. Prioritne okresnému súdu vytykal, že na pojednávaní dňa 13.05.2021 nariadil dokazovanie výsluchom maloletých detí v neprítomnosti rodičov a ich právnych zástupcov. Po vykonaní tohto dokazovania prijal uznesenie, ktorým zakázal sprístupnenie nahrávky a časti zápisnice z výsluchu mal. detí rodičom, tretej osobe s výnimkou sprístupnenia na účely odvolacieho a dovolacieho konania a obmedzil sa len na krátke zhrnutie bez toho, aby dôkladne oboznámil účastníkov konania s obsahom výsluchom mal. detí. Na základe uvedeného je toho názoru, že mu ako procesnej strane bolo zo strany súdu prvej inštancie znemožnené uplatňovať procesné práva účastníka a to oboznamovať sa so všetkými vykonanými dôkazmi, vyjadrovať k vykonaným dôkazom pred súdom a predkladať návrhy na doplnenie dokazovania, v dôsledku čoho mu bola odňatá možnosť uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

24. Okrem toho podľa odvolateľa súd na pojednávaní nariadenom na deň 06.04.2021 predniesol svoje predbežné právne posúdenie okrem iného aj k otázke výšky vyživovacej povinnosti na to-ktoré maloleté dieťa, s tým, že čo sa týka výživného na staršieho syna W. stanovil výšku výživného minimálne 180 eur, na mladšiu dcéru G. 130 eur. Na začiatku ďalšieho pojednávania nariadeného súdom na deň 13.05.2021 predniesol súd v otázke výšky vyživovacej povinnosti otca na to-ktoré maloleté dieťa, modifikované predbežné právne posúdenie, pričom čo sa týka výšky výživného, sa súdu po prehodnotení schopnosti, možnosti otca, potrieb detí javilo dôvodné už výživné na mal. G. v sume 140 eur a na mal. W. v sume 210 eur. Otec zdôraznil, že medzi oboma prednesenými predbežnými právnymi názormi súdu prvej inštancie nedošlo k vykonaniu takého dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie (čo do kvantity a kvality), aby došlo k preukázateľnej zmene skutkového základu (čo do navýšenia príjmových pomerov otca alebo navýšenia potrieb maloletých detí), ktorý by dával súdu prvej inštancie priestor pre úpravu predneseného predbežného právneho posúdenia súdu v otázke výšky vyživovacej povinnosti, čo podľa otca zakladá vadu nepreskúmateľnosti, arbitrárnosti, nepredvídateľnosti a zmätočnosti predneseného právneho posúdenia veci súdom s následkom nepreskúmateľnosti, arbitrárnosti a nepredvídateľnosti rozhodnutia vo veci samej v otázke výšky vyživovacej povinnosti.

25. Identické dôsledky podľa otca spôsobuje aj opačná okolnosť a to, že v otázke úpravy styku otca s mal. deťmi súd svoje predbežné právne posúdenie neuviedol. Vadou nevykonateľnosti trpí podľa odvolateľa znenie výroku napadnutého rozsudku, nakoľko neurčuje konkrétny spôsob a rozsahu styku, ktorý je otec oprávnený realizovať a ktorý by otcovi zaručoval a na druhej strane vytváral predpoklady pre nadviazanie kontaktu s oboma mal. deťmi a pre jeho ďalšie prehlbovanie. Súd totiž len všeobecne ponechal realizáciu styku otca s mal. deťmi na vzájomnú dohodu rodičov, hoci z vykonaného dokazovania nemohol mať za preukázané, že rodičia sú schopní navzájom komunikovať za účelom dosiahnutia dohody na styku otca s mal. deťmi.

26. Pokiaľ ide o výživné, odvolateľ namieta, že súd nevymedzuje jednoznačne, ktoré výdavky (a v akej celkovej výške) spojené s liečbou ochorenia vitiligo považuje za odôvodnené. Ako nepreskúmateľné, arbitrárne a nepredvídateľné hodnotí otec rozhodnutie súdu čo do výroku o určenie výšky výživného na mal. W. v spojení s výdavkami na liečbu ochorenia vitiligo aj s ohľadom na to, že sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s námietkami otca smerujúcimi k preukázaniu skutočnosti, ktorý lekár inicioval liečbu na klinike, stanovil spôsob či intervaly liečby, vykonával dohľad nad takto nastavenou liečbou maloletého, vyhodnocoval prebiehajúcu liečbu, dôvodnosť jej ďalšieho trvania v závislosti od jej úspešnosti alebo márnosti. Dodal, že lekárska správa z dermatologickej ambulancie je ešte zo dňa 23.05.2018 (neaktuálnosť lekárskej správy) a neobsahuje skutočnosti o začatí a nastavení liečby, vykonávaní kontroly nastavenej liečby maloletého, vyhodnocovaní výsledkov prebiehajúcej liečby, závery k dôvodnosti jej ďalšieho trvania v závislosti od jej úspešnosti alebo márnosti, predložená emailová komunikácia s Eveclinic Vitiligo nemá základnú formálne a obsahové náležitosti, aby mohla byť vôbec použitá ako listinný dôkaz. Súd ďalej ignoruje skutočnosť, že maloletý predmetnú liečbu v dôsledku ostatnej pandemickej situácie liečbu nepodstupuje.

27. Pri výživnom na maloletú G. taktiež otec zdôraznil, že v období pandémie matka neplatila za krúžok mažoretiek. Čo sa týka ostatných výdavkov na krúžkovú činnosť (klavír, stojan, kostým mažoretiek či palička) je zrejmé, že tieto výdavky sú rozložiteľné na dlhšie časové obdobia (minimálne 1 až 5 rokov), a preto tieto nie sú vynakladané matkou pravidelne mesačne na potreby maloletej.

28. S ohľadom na výšku zistených príjmov rodičov vyslovil odvolateľ presvedčenie, že súd nesprávne vyhodnotil pomer, v akom by sa mali obaja rodičia podieľať na primeraných a dôvodných výdavkoch tohto-ktorého maloletého dieťaťa, nakoľko nezohľadnil, že matka dosahuje preukázateľne vyšší príjem, a teda má možnosť prispievať na výživu maloletých detí vo vyššej miere ako otec maloletých detí. V súvislosti s rozdielnosťou príjmových pomerov rodičov otec poukazuje na to, že v dôsledku rozhodnutia súdu v

otázke určenia výšky vyživovacej povinnosti otca dôjde k zásadnému a neopomenuteľnému nepomeru v príjmových pomeroch na strane matky v porovnaní s otcom, nakoľko celkový mesačný príjem matky sa v dôsledku rozhodnutia súdu zvýši na sumu 2.000,17 €, avšak čistý príjem otca sa zníži na sumu 606,47 €. Navyše, mal súd preukázané, že starí rodičia detí zo strany matky sú poberateľmi starobného dôchodku, pričom jeden zo starých rodičov matky maloletých detí si zároveň zabezpečuje svoj príjem aj z podnikateľskej činnosti. Napokon otec poukázal na nesúladosť rozhodnutia so zaužívanou praxou súdov na území SR, ktorá vychádza spravidla z rozsahu vyživovacej povinnosti určovanej povinnému rodičovi v rozsahu 20 - 30 % z čistého príjmu povinného rodiča.

29. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje s rozsudkom a navrhuje ho potvrdiť.

30. V písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu otca matka uviedla, že súd postupoval správne, keď zakázal sprístupnenie nahrávky a časti zápisnice z výsluchu maloletých detí. Rešpektoval tak vôľu maloletých detí, ktoré nesúhlasili so sprístupnením obsahu svojho výsluchu rodičom a ich právnym zástupcom. Túto vôľu maloleté deti predtým rovnako prejavili aj vo výpovedi na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, pretože sa obávali následných výčitiek zo strany otca. Týmto procesným postupom súd sledoval najlepší záujem maloletých detí, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ich týkajú (čl. 5 ZoR). Maloleté deti tak neboli vystavené konfliktu lojality s otcom a následnému pocitu viny, čo im umožnilo vypovedať slobodne, neovplyvnene a bez strachu z výčitiek zo strany otca. Oprávnenosť obáv maloletých detí na možnú reakciu otca na ich výpoveď potvrdil aj samotný súd, keď dospel k záveru, že otec sa pri stretnutí s maloletými deťmi zameriava na otázky podstatné pre jeho život, nie zamerané na maloleté deti, a že v stretávaní s maloletými deťmi mu nebráni ani matka ani jej rodinní príslušníci.

31. Matka nesúhlasí s tvrdením odvolateľa, že zmena predbežného právneho posúdenia veci v otázke výšky výživného nebola podložená vykonanými dôkazmi. Prvé predbežné právne posúdenie veci uviedol súd na pojednávaní dňa 06.04.2021 po vypočutí rodičov, kde matka nesúhlasila s predbežným právnym posúdením veci v časti výšky výživného a poukazovala na príslušné výdavky maloletých detí. Druhé predbežné právne posúdenie veci súd potom uviedol na pojednávaní zo dňa 13.05.2021. Matka zdôraznila, že predbežné právne posúdenie veci nemusí súd osobitne odôvodňovať a nie je ním limitovaný ani pri jeho neskoršej zmene. Povinnosť súdu zdôvodniť zmenu predbežného právneho posúdenia sa vzťahuje len na situáciu, keď sa súd zásadne odkloní od svojho skoršieho predbežného právneho posúdenia, čo nebol tento prípad. Pokiaľ ide o neuvedenie predbežného právneho posúdenia v otázke úpravy styku otca s maloletými deťmi, je pochopiteľné, že v situácii, keď neboli vykonané výsluchy maloletých detí, súd nemusel mať dostatok dostupných informácií na zaujatie predbežného právneho posúdenia.

32. Ďalej otec nesprávne interpretuje nevykonateľnosť rozhodnutia v časti výroku o úprave styku otca s maloletými deťmi. Výrok, ktorým bol ponechaný styk otca s maloletými deťmi na vzájomnej dohode rodičov zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania a je vykonateľný. Skutočnosť, že odporca svojim správaním zapríčinil, že maloleté deti ho odmietajú, nie je možné napraviť úpravou styku, ale najskôr vybudovaním si korektného vzťahu s nimi. Otec týmto len potvrdzuje, že si chce styk s maloletými deťmi vynútiť bez ohľadu na ich záujem.

33. K výške vyživovacej povinnosti na maloletého W. matka uviedla, že súd vyčerpajúcim spôsobom odôvodnil jej výšku. Otec neustále spochybňuje vážnosť ochorenia maloletého W. a považuje ho za kozmetickú vadu. Bez adekvátnej liečby by ale došlo k vážnemu porušeniu ochrany pokožky, čomu chce matka predísť aj za cenu vyšších nákladov na liečbu, ktoré nie sú nedôvodné, alebo zbytočné, pretože maloletému W. liečba pomáha. Odporca spochybňovaním výdavkov detí na liečbu ochorenia vitiligo u maloletého W. a výdavkov na krúžky maloletej G. potvrdil, že nesleduje záujem maloletých detí, ale iba svoj vlastný. Pokiaľ by mal na prvom mieste záujem maloletých detí, mal by vedomosť o tom, že u maloletého W. ide o autoimunitné ochorenie kože, ktoré síce nepatrí medzi život ohrozujúce ochorenia, ale jeho prejavy sú psychicky zaťažujúce (najmä chlapca, ktorý sa nachádza v puberte) vzhľadom k viditeľnému estetickému hľadisku, ktoré môže ovplyvňovať pacienta v osobnom, ale aj pracovnom a spoločenskom uplatnení sa. Liečba ochorenia vitiligo je časovo náročná, dlhodobá a nie vždy úspešná. Navyše, súd tieto výdavky znížil, keď napríklad namiesto cesty autom uprednostnil lacnejšiu verejnú dopravu. Maloletá G. aktuálne navštevuje tréningy mažoretiek a pripravuje sa na vystúpenia. To, že v období pandémie bolo obmedzené navštevovanie krúžkov neznamená, že maloletá G. s krúžkovou činnosťou skončila a preto sú jej výdavky v tomto preukázané a opodstatnené.

34. Všetky tvrdenia otca o majetkových pomeroch rodičov matky a majetkových prevodoch v rámci rodiny matky sú irelevantné, pretože nesúvisia s jej mesačnými príjmami a výdavkami. Pokiaľ ide o percentuálne stanovenie rozsahu vyživovacej povinnosti z čistého príjmu povinného rodiča matka doplnila, že v danom prípade súd musel zväžiť u maloletého W. mimoriadne výdavky na liečbu jeho ochorenia, a preto nebolo možné aplikovať paušálny rozsah 20 - 30 %. Navyše otec tento rozsah iba tvrdil, pričom ustálenú rozhodovacia prax nedokladoval konkrétnymi rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

35. V následnom písomnom stanovisku k vyjadreniu matky otec zotrval na dôvodoch svojho odvolania a doplnil, že procesnú krivdu zo strany súdu prvej inštancie vníma veľmi intenzívne a nespravodlivo najmä on ako účastník konania, ktorý nemá mal. deti v starostlivosti a nemá umožnený zo strany matky akýkoľvek styk s deťmi. Predmetný procesne nesprávny postup súdu prvej inštancie nemožno zhojiť „akýmsi najlepším záujmom“ mal. detí, nakoľko pokiaľ sa má najlepší záujem mal. detí dosahovať postupom súdu spočívajúcim v nezákonnosti a v nerefektovaní na procesné práva účastníka konania, len ťažko možno hovoriť o sledovaní najlepšieho záujmu mal. detí. Ďalej zopakoval, že zvolená úprava mu neposkytuje predpoklady pre nadviazanie kontaktu s deťmi a v ďalšom období možnosť ich eventuálneho prehĺbenia, keďže je odkázaný na svojvoľu druhého rodiča a zároveň nemá ani reálnu možnosť domáhať sa núteného výkonu rozhodnutia v prípade nerešpektovania jeho práva na styk s deťmi. Pokiaľ teda matka tvrdí, že vzťah otca a mal. detí nemožno napraviť úpravou styku ale najskôr vybudovaním si korektného vzťahu s nimi, otec sa bráni tým, že opätovne si vybudovať vzťah s mal. deťmi nie je predstaviteľné bez toho, aby matka aspoň v minimálnej miere umožňovala styk s mal. deťmi aj realizovať.

36. Napokon, matka v poslednom vyjadrení uviedla, že otec len opakuje argumentáciu už uvedenú v odvolaní, preto (matka) reaguje len na tvrdenie, že otcovi zamedzuje styk s maloletými deťmi. Toto tvrdenie je nepravdivé a vníma ho ako snahu zakryť jeho zlyhanie ako rodiča. Vykonaným dokazovaním totiž bolo zistené, že je to práve otec, ktorý svojim správaním zapríčinil, že jeho maloleté deti odmietajú a nemajú k nemu vybudovaný citový vzťah. Táto skutočnosť nemôže byť kladená na jej ťarchu. Maloleté deti od spoločného pojednávania dňa 13.5.2021 začali na jej naliehanie komunikovať s otcom prostredníctvom telefonátov, sms správ. Taktiež ona pravidelne formou sms správ zasiela otcovi informácie o zdravotnom stave detí, ich študijných výsledkov a pod.

37. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario, za súčasnej aplikácie § 219 ods. 3 CSP a § 378 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 388 CSP tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

38. Primárne krajský súd z pohľadu/dôvodu beznávrhového charakteru dotknutého konania odvolaciemu prieskumu podrobil (musel podrobiť) aj osobitne nenapadnuté výroky (I.a II.) o zverení detí do starostlivosti matky a o výkone práva zastupovať deti a spravovať ich majetok.

39. V naznačených súvislostiach platí, že súdom prvej inštancie zvolená úprava zodpovedá tak zákonnej úprave (a ňou sledovanému určujúcemu kritériu - záujmu maloletých detí) ako i existujúcim skutkovým zisteniam (predovšetkým kontinuite výchovného prostredia nevykazujúceho významné deficity). Konštatované viedlo k potvrdeniu tejto časti výroku napadnutého rozsudku.

40. Následne, pokiaľ ide o úpravu vyživovacej povinnosti, je predovšetkým nevyhnutné jednoznačne odmietnuť odvolaciu námietku založenú na tvrdení o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti dôvodov tohto výroku predostretého rozhodnutia. Naopak, okresný súd sa podrobne a dôsledne venoval vyhodnoteniu uplatnených výdavkov a náležite/objektívne označil tak výdavky ktoré akceptoval, ako i náklady, ktoré považoval za neštandardné a preto na ne neprihliadal.

41. Zjavne tendenčnou je argumentácia otca (bod 26 tohto odôvodnenia) založená na tvrdení o neaktuálnosti lekárskej správy vo vzťahu k maloletému W.. Je totiž úplne logické, že lekárska správa musí byť datovaná (práve a len) termínom, kedy bol predmetný zdravotný problém diagnostikovaný a daný časový odstup v spojitosti s priebežne vynakladanými (a preukázanými - napr. objednávka z 25.4.2020) výdavkami bez ďalšieho neznamena nič iné, než pretrvávajúce daného zdravotného problému, ktorý predstavuje autoimunitné ochorenie (bez jednoznačne zistenej príčiny vzniku a

uspokojivej možnosti úplného vylicenia, preto je „liečba“ zameraná „len“ na repigmentáciu z hľadiska estetického i ochranného - čo by pochopiteľne muselo byť otcovi známe, pokiaľ by sa o svoje deti úprimne zaujímal), čo už samo osebe indikuje/naznačuje dlhodobjší charakter jeho priebehu, v protiklade s čím však otec bez akéhokoľvek (tobôž racionálneho) vysvetlenia podšúva záver o jeho definitívnom vyriešení/ukončení. Pravdivým sa preto javí tvrdenie matky, že záujem detí nie je prvoradým motívom/pohnútkou konania otca. Odvolací súd tu dodáva, že značne nevierohodne/neúprimne až absurdne vyznieva otcom neustále deklarovaný záujem o obnovenie/upevnenie vzťahov s deťmi v kontexte podstatnej časti jeho odvolacích námietok, založených na spochybňovaní zdravotných problémov jeho dieťaťa. Čo sa týka významu ich riešenia z aspektu psychiky dospelávajúceho chlapca/dieťaťa, krajský súd si v celom rozsahu osvojil úvahu formulovanú súdom prvej inštancie.

42.Obdobne odvolacie tvrdenie o prebiehajúcej pandémie vo vzťahu k otcom naznačovanej neexistencii nákladov na krúžok maloletej G. postráda vecný základ, keď evidentne prehliada skutočnosť, že aktuálna pandémia neznamená sústavné/trvalé (ale iba časovo obmedzené) prerušenie prezenčnej formy výučby, záujmových krúžkov a teda ani nevedie k „odpadnutiu“ s tým spojených nákladov.

43. Právne irelevantnou je odvolacia námietka o porušení procesných noriem z dôvodu duplicity okresným súdom vykonaného predbežného posúdenia veci. Predovšetkým už samotné pojmové vymedzenie „predbežnosti“ naznačuje, že súd nie je formulovaným záverom striktnie viazaný (čo by viedlo k absurdným dôsledkom, že by musel rozhodnúť tak, ako to formuloval pri predbežnom posúdení veci bez možnosti prihliadnutia na výsledok ďalšieho konania/dokazovania), ani nemôže byť, keďže vychádza zo stavu zistení existujúcich v danom čase. I keď rozhodujúcu úlohu má predbežné právne posúdenie veci pri prvom pojednávaní, žiadne procesné ustanovenie nebráni súdu v korekcii už vysloveného predbežného posúdenia a namietaným postupom okresného súdu došlo fakticky k posilneniu zámeru sledovaného zákonodarcom pri zavedení tohto inštitútu (zefektívnenie konania a prevencia prekvapivých rozhodnutí), čo je nepochybne v prospech účastníkov konania, vrátane otca, o to viac, že sudkyňa ho formulovala ako doplnenie predbežného právneho posúdenia a (ako náležite podotkla matka) v okolnostiach súdnej veci boli medzi týmito dvoma predbežnými posúdeniami došlo k viacerým vecným vyjadreniami účastníkov konania, čo zakladá legitimitu pre úpravu/doplnenie predbežného právneho názoru.

44.Pokiaľ ďalej odvolateľovi v danej súvislosti nie je z odôvodnenia zrejmé (a preto ho považuje za nepreskúmateľné) ktoré výdavky (zrejme s ohľadom na úvahu okresného súdu, ktorý pracoval s výdavkami na cestovné na ošetrovanie pri liečbe 2 x do mesiaca a následne 2 x do týždňa) súvisiace so zdravotným stavom maloletého hodnotil okresný súd ako odôvodnené, krajský súd upriamuje pozornosť otca na záver bodu 25 odôvodnenia okresného súdu, kde tento sumarizoval akceptované položky/výdavky („pri zohľadnení iba dvoch návštev na klinike...hoci podľa vyjadrenia kliniky majú byť minimálne 2 x týždenne“) a zároveň ich vyjadril konečnou sumou (t.j. jednoduchým súčtom priznaných položiek) z ktorých skutočností pri pozornom čítaní rozsudku okresného súdu nemôže vzniknúť pochybnosť o štruktúre uznaných nákladov.

45.Úplne bezpredmetnou je argumentácia otca smerujúca k príjmovým/majetkovým pomerom starých rodičov detí zo strany matky. Uvedené okolnosti totiž z pohľadu zákonnej konštrukcie primárnej rodičovskej vyživovacej povinnosti nemajú žiadny význam. Pokiaľ ide o poukazovanie otca na vyšší príjem matky, toto (ako správne argumentoval už okresný súd) neznamená zánik/neexistenciu vyživovacej povinnosti otca, „len“ okolnosť, na ktorú súd v rámci komplexného posúdenia veci (bod 47 tohto odôvodnenia) prihliada.

46.Odvolací súd sa v danej spojitosti stotožnil aj s úvahami súdu prvej inštancie vo vzťahu k vyčísleniu akceptovaných nákladov na stravu, ošatenie, bývanie a školské pomôcky, resp. mimoškolské aktivity detí. Na vecnej správnosti predmetných záverov nič nemení skutočnosť, že v rámci svojich nadväzujúcich úvah okresný súd poukázal (v konečnom dôsledku nadbytočne) aj na princíp potenciality, hoci následne k jeho (náležitej) aplikácii nepristúpil. Odvolací súd tu nad bezprostredne nevyhnutný rámec len poznamenáva, že ak by okresný súd mienil použiť predmetný inštitút, nestačí poukázať na možnosť získania určitého zárobku - tu zodpovedajúceho najvyššiemu otcom získanému vzdelaniu - ale musel by zistiť/ustáliť konkrétne podmienky takejto potenciality - predovšetkým výška dosahovaného platu, reálne možnosti získania takéhoto zamestnania (ponuky na trhu práce v príslušnom regióne), atď., - a na základe toho stanoviť konkrétnu sumu potencialného príjmu, z ktorého by mohol vychádzať pri určení výšky výživného. Aj podľa názoru odvolacieho súdu však aktuálne otec výkonom zamestnania popri výsluhovom dôchodku akceptovateľným spôsobom realizuje svoj potenciál na trhu práce.

47.Nadväzne, vychádzajúc z okresným súdom ustálených skutkových záverov/zistení dospel krajský súd k záveru, že všetkým rozoberaným a relevantným zákonným kritériám, t.j. odôvodneným potrebám maloletých detí v danom veku na jednej strane a schopnostiam a možnostiam výživou povinnej osoby na strane druhej, zodpovedá stanovenie výšky vyživovacej povinnosti v rozsahu 150 eur mesačne na maloletého W. a 100 eur mesačne na maloletú G.. Odvolací súd totiž výraznejšie prihliadol na celkovú výšku otcov dosahovaného príjmu v pomere k ostatným určujúcim okolnostiam, z ktorého hľadiska je celkové výživné v sume 350 eur mesačne nadhodnotené. Vo zvyšnej časti - do požadovaných 500, resp. 200 eur - návrh matky zamietol.

48.Následne odvolací súd rovnakou systematikou (odpočítaním reálne/nesporne hradeného výživného od jeho určenej/stanovenej výšky) ako súd prvej inštancie vyčíslil zmeškané výživné za obdobie od podania návrhu do dátumu rozhodovania okresného súdu, čo predstavuje u maloletého W. sumu 559,82 eur (pomerná časť za mesiac december 2020 + určené výživné za 4 mesiace + pomerná časť za mesiac máj 2021, celkovo 808,12 eur - úhrady vo výške 248,30 eur) a u maloletej G. sumu 295,59 eur (pomerná časť za mesiac december 2020 + určené výživné za 4 mesiace + pomerná časť za mesiac máj 2021, celkovo 538,89 eur - úhrady vo výške 248,30 eur), ktoré čiastky umožnil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur na každé z maloletých detí, avšak pod hrozbou straty výhody splátok.

49.Čiastočne opodstatnenou je odvolacia námietka smerujúca voči úprave styku otca s maloletými deťmi v spojitosti s (jeho) tvrdením o odňatí možnosti konať z dôvodu zneprístupnenia zápisnice, resp. zvukového záznamu z výsluchu detí.

50.Nie je síce možné uprieť ráco určujúcemu záveru okresného súdu, založenému na úvahe, že pri aktuálnom veku (predovšetkým mal. W.) a „nastavení“ detí vo vzťahu k otcovi by konkrétna súdna úprava styku predstavovala určité „donútenie“, súdom prvej inštancie založená úprava však fakticky - pri reálnom stave vzťahov medzi rodičmi - znamená vylúčenie otca zo stretávania sa s deťmi, čo je vo vnútornom protiklade s východiskovými (a správnymi) postulátmi samotného okresného súdu (bod 17 tohto odôvodnenia) o potrebe prirodzeného vzťahu detí k obojom rodičom, pričom v konkrétnostiach posudzovanej veci okresný súd nedospel k záveru o naplnení dôvodov pre zákaz styku otca s deťmi (neformuloval takýto záver).

51.Bezprostredne s rozoberanými skutočnosťami súvisí aj námietka okolností výsluchu maloletých detí. Odvolací súd, po dôkladnom oboznámení sa s obsahom zvukovej nahrávky východiskovo poznamenáva, že k spôsobu vedenia a vykonania rozhovoru zo strany zákonnej sudkyne nemožno mať žiadne výhrady, zvolené formulácie reflektovali vek a rozpoloženie detí, otázky boli položené objektívne a nezaujato. V rámci vyjadrení obe deti spontánne prejavili požiadavku, aby obsah ich výpovedí nebol oboznamovaný.

52.Krajský súd považuje na tomto mieste za potrebné zdôrazniť, že hoci okresný súd vo všeobecnosti vykonaným zisťovaním názoru detí v neprítomnosti rodičov (§ 38 ods. 2 CMP) sledoval legitímny cieľ - eliminovanie stresových faktorov a tlaku na deti -, je však zároveň povinný garantovať účinný prístup všetkých účastníkov konania k spravodlivosti (ktorého súčasťou je možnosť vyjadriť sa k relevantným okolnostiam, a teda tieto poznať). V tejto spojitosti pritom v konaní nevyšli najavo okolnosti, ktoré by naznačovali možnosť závažných dopadov/dôsledkov (napr. násilie vo fyzickej alebo psychickej forme) oznámenia obsahu prejaveneho názoru detí rodičom. Pri vzájomnom pomerovaní/vyvažovaní týchto kolidujúcich práv - t.j. práva rodiča vyjadriť sa k relevantným skutočnostiam a práva dieťaťa na rešpektovanie jeho vôle - sa preto ako správne riešenie javí nevyhnutnosť primeraného (t.j. aspoň rámcového) oboznámenia rodičov s obsahom výpovedí detí.

53. Nadväzne, akceptujúc ustálený záver aplikačnej praxe o jednote prvoinštančného a odvolacieho konania (opačný záver by odporoval zásade efektivity konania a bol by v rozpore s princípom racionality ako základným princípom právneho štátu) krajský súd uvádza, že podstata stanovísk prezentovaných deťmi (v neprítomnosti rodičov) sa prejavila v odôvodnení napadnutého rozsudku a to v jeho bode 34 (čím je zhojená požiadavka/potreba informovania o obsahu vyjadrení detí), v rámci ktorého (bodu) súd prvej inštancie až doslovne prebral „myšlienky“ detí (prednesené v neprítomnosti rodičov), ktoré zhodne ako dôvod svojho odmietavého postoja k otcovi uvádzali jeho nezáujem o nich, keďže otec spoločný čas využíva výlučne na výčitky (voči deťom) vyplývajúce z jeho nespokojnosti so situáciou v tejto rodine a nie na to, čo je prirodzené a žiaduce pre fungujúci/zdravý vzťah rodiča a dieťaťa, t.j. vytvorenie podnetného a nekonfliktného spoločného programu.

54.Zhrnúc opísané úvahy, považoval krajský súd za potrebné autoritatívne upraviť stretávanie otca s deťmi aspoň v rozsahu 2 hodín každé 2 týždne s tým, že je na otcovi, aby upravil svoje správanie vo

vzťahu k deťom (viď posledná veta predchádzajúceho bodu) a to reálnymi činmi namiesto neustáleho formálneho zdôrazňovania/opakovania pojmu záujem detí vo svojich písomných podaniach tak, aby skutočne mohlo dôjsť k vytvoreniu/posilneniu väzby medzi ním a jeho deťmi. Pokiaľ uvedené nie je v jeho (vlastných) silách, je potrebné, aby využil odbornú pomoc - poradenstvo, nakoľko v prípade, ak správanie otca voči deťom prerastie do neprimeranej záťaže pre deti, nie je vylúčené ani obmedzenie, resp. úplný zákaz styku s deťmi súdnou cestou.

55.S ohľadom na zmenu prvoinštančného rozsudku rozhodol krajský súd o trovách (celého) konania podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 52 a § 2 ods. 1 CMP.

56.Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Spôsoby výkonu rozhodnutia sú upravené v § 378 a nasl. CMP.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.